

Arkeolojik Alanlarda Geceleyin Gökyüzü

Astronomi Yılı olarak ilan edilen 2009'da başlatılan bir proje kapsamında birçok gökyüzü fotoğrafçısı, yeryüzündeki doğal güzellikleri ve tarihi eserleri gökyüzüyle birlikte fotoğraflıyor.

TWAN (The World at Night - Geceleyin Dünya) adı verilen bu projeye ülkemizden de bir gökyüzü fotoğrafçısı katkıda bulunuyor. İşte Tunc Tezel'in objektifinden ülkemizdeki bazı tarihi eserler ve gece gökyüzü.

Fotoğraflarda yer alan ve adlarından söz edilen gök cisimlerinin konumlarını bulmak için fotoğrafların yanlarındaki şematik çizimlerden yararlanabilirsiniz.

Efes'teki Hadrianus Tapınağı

İzmir'in Selçuk ilçesinde bulunan Efes antik kenti, Eski Yunan ve Roma dönemlerindeki en önemli yerleşim yerlerinden biri. Kentin günümüzden yaklaşık 8000 yıl önce kurulduğu tahmin ediliyor. Efes antik kentinde çekilmiş bu fotoğrafta mermer yolun solunda Hadrianus Tapınağı'nı görüyorsunuz. Yolun hemen üzerinde görünen parlak gök cismi Jüpiter.

Efes'teki Celsus Kütüphanesi

Efes antik kentinde bulunan en güzel ve en ünlü yapılardan biri de Celsus Kütüphanesi. MS 100'lü yıllarda Roma Dönemi'nde yapılan bu kütüphanede zamanında 14.000 kadar kitap bulunduğu düşünülüyor. Altta solda fotoğrafını gördüğümüz kütüphanenin 1970'li yıllarda onarılan ön yüzü ve yan duvarları kısmen ayakta. Fotoğrafta kalıntıları ay ışığı aydınlatıyor. Celsus Kütüphanesi'nin hemen sol üstünde soldan sağa doğru sırasıyla Satürn, Aslan Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı olan Regulus ve Mars yer alıyor.

Nemrut'taki Heykeller

Adıyaman'da Nemrut Dağı'nda bulunan dev heykeller günümüzden yaklaşık 2000 yıl önce bu bölgede kurulu Kommagene Krallığı döneminde yapılmış. Bu heykelleri, Kommagene kralı I. Antiochos adını yaşatmak için kendi mezarıyla birlikte yaptırmış. Ne var ki kazı çalışmalarında I. Antiochos'un mezarı bulunamamış. Sağda üstteki fotoğrafın sol üst kısmında kış gökyüzünün en parlak yıldızlarından oluşan Kış Üçgeni ve Orion Takımyıldızı belirgin olarak görülüyor.

Nemrut'ta Antiochos'un Tümülüsü

Nemrut Dağı'nın zirvesinde yaklaşık 150 metre genişliğinde ve 50 metre yüksekliğinde bir tümülüs bulunuyor. Tümülüsler genellikle içinde bir mezar bulunan ve üzeri toprakla kapatılmış olan yapay tepelerdir. Fotoğrafta arkada Kommagene kralı I. Antiochos'un tümülüsü ve önde de heykeller görülüyor. Tümülüsün üzerindeyse Samanyolu kuşağı tüm görkemiyle yer alıyor. Tepenin hemen solunda görünen parlak gökcismi de Jüpiter.

Hattuşaş'taki Aslanlı Kapı

Hattuşaş antik kentindeki kale duvarlarında bulunan kapılardan biri olan Aslanlı Kapı günümüzde kısmen sağlam. Yukarıda fotoğrafını gördüğünüz kapının arasından gökyüzünün en parlak yıldız kümesi olan Ülker (Yedi Kızkardeşler) görünüyor.

Assos'taki Athena Tapınağı

Altta fotoğrafını gördüğünüz Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinde bulunan bu antik kentin adı Assos. Ege Denizi kıyısında bulunan Assos, günümüzden yaklaşık 3000 yıl önce kurulmuş. Fotoğrafta, MÖ 530 yılı civarında yapılan Athena Tapınağı'ndan günümüze kalanlar görülüyor. Gökyüzünde Samanyolu Gökadası'nın merkezi ve bu bölgede bulunan Yay ve Akrep takımyıldızları seçilebiliyor. Fotoğrafın sol kenarına yakın bir yerde görünen en parlak gökcismiye Jüpiter.

Afrodisias'taki Tetrapilon

Aydın'ın Karacasu ilçesinde bulunan Afrodisias antik kenti, adını Yunan mitolojisindeki aşk ve güzellik tanrıçası Afrodit'ten alıyor. Kentte bulunan ve Tetrapilon (Yunancada bu sözcük "dört kapılı" anlamına geliyor) olarak adlandırılan bu yapı 2. yüzyılda yapılmış. Alttaki fotoğrafta yapının hemen sağ üstünde Büyük Ayı Takımyıldızı, bir yıldız bulutun arkasında kalmış olarak görünüyor. Fotoğrafın sağ üstünde Küçük Ayı Takımyıldızı ve Kutupyıldızı, fotoğrafın sol üstündeyse Kuzey Tacı Takımyıldızı görünüyor. Tetrapilon'un hemen solundaki parlak yıldız da yaz gökyüzünün en parlak yıldızlarından biri olan Arkturus.

Alp Akoğlu
Fotoğraflar: Tunc Tezel
Çizim: Yusuf Genç